

Gespreksverslag CVO- klinisch linguïsten WALSVKL

Datum: 29 januari 2021 (online meeting)

Aanwezig: Marja Smolders (CVO Kentalis), Theo Goossens (CVO Vitus Zuid), Karin Guldemon
(CVO VierTaal) en Monique Van Loo (CVO Auris)

Martine Broersen (VKL, NSDSK), Agnes Doorduyn (Auris, ErasmusMC), Nienke Lam
(Kentalis)

Aanleiding: brief vanuit WALSVKL (FENAC) en VKL aan CVO-voorzitters, november 2020

- ➔ *Vraag WALSVKL: Wij signaleren het probleem dat linguïstisch onderzoek niet voor ernstcriterium wordt meegenomen. Wij horen regelmatig van trajectbegeleiders bij de aanvraag van een arrangement dat er wordt aangegeven dat linguïstisch onderzoek niet wordt meegenomen en moeilijk te interpreteren zou zijn. Wordt dit herkend binnen de CVO's? CVO's volgen de richtlijn van Simea uit 2017, dit vormt de basis. Hierin staat COTAN-goedgekeurde testen, eventueel aan te vullen met een taalsample. CVO's bemoeien zich niet met de diagnose TOS, dit wordt door het AC (of andere zorginstelling) gesteld.*

Vraag WALSVKL: Wij vragen ons af in hoeverre de richtlijn en de daarin beschreven ernstmaat nog passend is bij de huidige ontwikkelingen, wetenschappelijke inzichten en bijv. Handboek TOS;

Richtlijn Simea lijkt vertroebelend te werken voor aanmeldpunten/scholen/perifere logopedisten, omdat kinderen bij voorbaat al worden afgewezen of niet doorgestuurd voor linguïstisch onderzoek;

- ➔ Richtlijn van Simea is sectorbreed opgesteld en vastgesteld door het Simea-bestuur. De WALSVKL zouden een verzoek/ aanbeveling kunnen doen om hier nog eens naar te kijken. Voorzitters CVO's geven aan dat het niet wenselijk is om de richtlijn nu al volledig te herzien, omdat er nog relatief kort mee wordt gewerkt (sinds 2018). Bovendien is dit gesprek, en de terugkoppeling daarvan aan de CVO's wellicht al voldoende, in combinatie met meer uniformiteit in onze verslaglegging (zie verder). Dit gaven de voorzitters van de CVO's aan. De vertegenwoordigers van de VKL/WALS geven aan dat het wel aandachtspunt is maar dat dit punt niet zozeer te maken heeft met de brief die wij hebben opgesteld. Misschien kunnen we het hier over hebben tijdens WALSVKL of we vinden dat we hier nog iets mee moeten.
- ➔ De voorzitters van de CVO's geven het volgende aan: met betrekking tot de richtlijn in relatie tot het logopedisch stoorniscriterium is het van belang om de richtlijn toelaatbaarheid in relatie tot de Celf 5 te bekijken. Dit was niet het onderwerp van de brief maar is wel een aspect waar de CVO voorzitters met de CVO linguïsten over in gesprek moeten gaan. Mogelijk leidt dit tot aanpassing van de richtlijn toelaatbaarheid.

Vraag CVO: Wat is de ernstmaat van de TOS? Kunnen we dit uit het linguïstisch onderzoek halen?

Linguïstisch onderzoek is altijd een vervolg op COTAN-goedgekeurde testen. Binnen spontane-taalanalyses worden verschillende (taal)vaardigheden geïntegreerd. In combinatie met gegevens vanuit verder onderzoek, school en logopedist, geeft dit een reëel inzicht in de communicatieve vaardigheid, in ieder geval in een 1-op-1 situatie. Dit is meer dan een taalsample. Er wordt meestal gebruik gemaakt van gedegen en genormeerde methodes (die gezien de aard niet een COTAN goedkeuring kunnen krijgen). Vanuit linguïstisch onderzoek kan het functioneren op school niet goed beoordeeld worden, hierover geven wij geen oordeel/advies.

De diagnose TOS impliceert al een zekere ernst en hardnekkigheid, dit wordt nauwkeurig afgewogen. Met diagnose TOS én een onderwijsvraag (want school meldt aan) zou er gekeken moeten worden naar onderwijsbehoefte en -beperking. Niet bij voorbaat al afwijzen.

Vraag CVO: Hoe vaak doen jullie linguïstisch onderzoek?

Linguïstisch onderzoek wordt o.a. ingezet bij meertalige kinderen, voor differentiaaldiagnostiek (bijv spraakproblematiek), voor kinderen waarbij de testresultaten niet lijken te passen bij de spontane taal/communicatieve redzaamheid en voor handelingsgerichte adviezen. Ook zijn er kinderen die naar aanleiding van het linguïstisch onderzoek en na multidisciplinair overleg niet naar Cluster 2 gaan, maar bijvoorbeeld psychiatrische onderzocht moeten worden. Onderzoeken waar onze brief over gaat, zijn geen grote groepen kinderen (op de AC's waar wij werken).

Vraag CVO: Is het mogelijk om een eenheid te krijgen in linguïstische verslagen zodat de ernstmaat duidelijker bepaald kan worden?

We komen tot de volgende punten om meer eenheid in verslagen te krijgen:

- Doel van het linguïstisch onderzoek: Beschrijving waarom linguïstisch onderzoek nodig is ter aanvulling op de testgegevens;
- Aard/ ernst/ van de TOS goed onderbouwen; hierbij ook gebruik maken van observaties bij de taaltesten.
- Informatie over de beïnvloedbaarheid na behandeling (hardnekkigheid) en de specifieke noodzakelijke taalondersteuning om tot groei te komen
- Verklaring geven waarom kind niet uitvalt op de COTAN-testen
- Onderbouwing van de TOS diagnose waarbij ook differentiaal diagnostiek wordt meegenomen. . Dus meer waar mogelijk ook aan gedacht is in het gehele traject (verschillende differentiaal diagnoses) maar dat na linguïstisch onderzoek toch meest waarschijnlijke is dat er sprake is van een TOS.
- Voeg een taalsample toe ter onderbouwing.

Overige punten:

- De CVO's staan positief tegenover de mogelijkheid van linguïstisch onderzoek en de linguïstische verslaglegging, en ontvangen ook graag het taalsample.
- De voorzitters van de CVO's geven aan als het onduidelijk is waarom een verzoek wordt afgewezen hierover navraag mag worden gedaan. Zij geven aan dat het terecht is dat er verduidelijking wordt gegeven waar nodig.

CVO'S: Aanvullend aan datgene wat in het gesprek aan bod is geweest, willen we graag het onderstaande verduidelijken:

1. De verschillende partijen die bij een aanvraag betrokken zijn en hun rol:
 - a. **CvO:** de CvO's hebben tot taak om aan de hand van de richtlijn van Siméa de toelaatbaarheid tot cluster 2 onderwijs of begeleiding vanuit cluster 2 onderwijs te bepalen.
 - b. **Trajectbegeleiders** nemen een aantal uitvoerende taken van de CvO's op zich onder eindverantwoordelijkheid van de CvO's.
 - c. **Aanvrager:** ouders en school.
 - d. **Externe deskundigen** die informatie aanleveren (een informantenrol waarbij de schriftelijke adviezen meegewogen worden door de CvO): waaronder: AC,

vroegbehandeling, logopedist, linguïst. Een informant levert op basis van rol en expertise verslagen aan die meegenomen worden in de beoordeling van de CVO.

Met betrekking tot de toelaatbaarheid:

Een klein deel van de leerlingen met de TOS diagnose is toelaatbaar tot het speciaal onderwijs of specialistische onderwijsondersteuning. Vergelijk het met andere diagnoses in de jeugd-ggz. Ook daarvan gaat maar een zeer klein gedeelte van de kinderen naar het speciaal onderwijs of krijgt specialistische onderwijsondersteuning. Een diagnose wordt gesteld om tot een behandelprotocol te komen en de financiering te verantwoorden. Het is geen toegangkaartje tot het speciaal onderwijs. Een diagnose beschrijft vooral kindkenmerken en doet geen recht aan het transactionele kader waarin het juist gaat om afstemming en wisselwerking tussen de onderwijs c.q. opvoedingsbehoeften van het kind en het onderwijsaanbod c.q. de opvoeding. De onderwijsfactoren bepalen in wisselwerking met de ernst, de beïnvloedbaarheid van de TOS en de noodzakelijke taalondersteuning de toelaatbaarheid. Daarna volgt een advies en een besluit cluster 2.

Vervolg:

- Eenmaal per jaar vindt er een overleg plaats tussen vertegenwoordigers van de WALs en de voorzitters van de verschillende CVO's . Voorzitters van de CVO's sturen hiervoor een uitnodiging naar de voorzitter van de WALs.
- Terugkoppeling linguïsten van de WALs door het delen van deze brief en tijdens eerst volgende bijeenkomst ook nog een mondelinge terugkoppeling te geven. Punt t.a.v. richtlijn SIMEA en ernstmaat zal dan ook op de agenda komen te staan.
- Voorzitters CVO's koppelen (indien nodig) uitkomst van dit gesprek terug aan aanmeldpunten.